

„Nowa Reforma” wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie przed południem, a drugi wieczorny codziennie przed północą i w niedzielę i święta.

Prenumerata, wynosi:			
W Krakowie	W innych miastach	W zagranicą	W zagranicą
24 korp.	12 korp.	6 korp.	2 korp.
32	16	8	2
36	18	9	3
40	20	10	4

Prenumerata i ogłoszenia (inzeraty) uprasza się nadsyłać wprost do ADMINISTRACJI „NOWEJ REFORMY” w Krakowie.
Adres Redakcji i Administracji: KRAKÓW, ULICA JAGIELLOŃSKA 10. — Telefon Nr. 41.
Redakcja nadsyłać Redakcji nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halery: w Biurowym A. OLSZEWSKIEGO, ulica Rymnicka 2 i w BIURZE PŁOŃSKA, ulica Karłowicza 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

ZAMIEJSCOWA: Administracja „Nowej Reformy” i wszystkie urzędy pocztowe; MIEJSCOWA: Administracja „Nowej Reformy”.
Główna redakcja w Krakowie: — Agencja J. Hupca i A. Salomonowicz, ul. Sławkowska 2. — Handel S. Kasińskiego, Sukiennice. — Handel Kretschmera, ul. Szewska. — Handel J. Kiera, ul. Rękawka 18.
ZAMIEJSCOWA PRENUMERATA i OGŁOSZENIA (inzeraty) przyjmują: W LWOwie Biuro dzienników: Ludwik Płach, ul. Karłowicza 11. — S. Skolowski, Pasz. Hausmana 5. — W JAROSŁAWIE A. Ruch, ul. Wiedeńska. — W WIELKOPOLSKIEJ (sprzedaż pojedynczych numerów), 1 Wolica 6. — M. Dukas Nachl., Baasenshain i Vogel (także w Białymostku, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wroclawiu). — A. Opplik. — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalk (Wroclaw). — W PARYŻU Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 61.
OGŁOSZENIA (inzeraty) przyjmują Administracja „Nowej Reformy” za opłatą od miejsca wiersza drobne pismo (pół) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 10 h. — WARSZAWIE po 60 h. od wiersza za każdy raz.
GOSY PUBLICZNE po 2 Kor. od wiersza. Układ tablicowy, cyfrowy, skomplikowany pierwszy raz 40 hal., następny po 10 hal. od wiersza.
ZALĄCZNIKI do „Nowej Reformy” (prospekty, cyrkulacje, ogłoszenia i t. p.) przyjmują się za cenę 2 R. od 100 egz. dla zamawiających, a 1 R. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratów.

Najważniejsze wiadomości, podane w dzisiejszym numerze „N. Reformy”.

Serbia w przededniu rewolucji. — Znacząca na gronach Launitta w Petersburgu. — Powołanie rezerwistów wyborców do dworców w Prusach. — Nowa postać Madejskiego w delegacjach. — Papież i kler francuski.

Serbia w przededniu rewolucji.

(Tel. „N. Ref.” z 4 stycznia).

Wiedeń. „Zeit” donosi z Belgradu, że polityczna sytuacja w Serbii zaostrza się coraz bardziej. Istnieje zamiar usunięcia nie tylko dyktatora Karageorgiewicza ale i ks. Ferdynanda Bułgarskiego. Są tu w grze różne intrigi mające siedzibę w Londynie i Berlinie. Na tronie serbskim chcą osadzić jednego z książąt Battenberckich.

Obeć ma wpływ decydujący i władzę w Serbii jeden Pasić, który, gdyby chciał, mógłby każdej chwili z łatwością przeprowadzić deponowanie króla Piotra.

Francuscy bankierzy wobec powagi sytuacji wahają się z wypuszczeniem nowej pożyczki, nieufności przez skrupaczne.

Wiedeń. Do „Wiener Allgemeine Zeitung” donoszą z Belgradu, że gabinet Pasića bliski jest ustąpienia ze względu na niepewność sytuacji i rosnący w kraju zamęt. Podatki bez pośrednia wpływają bardzo słabo, monopole nie dają dochodów, ceny mięsa są bardzo niskie wskutek braku obrotu.

Jak słychać, ma być wytoczony proces przeciw b. paszowi Mijalawicowi z powodu, że on ofiarował tron serbski jednemu z książąt angielskich.

Z Rosji i zaboru rosyjskiego.

(Tel. „N. Reformy” z 4 stycznia).

Zamach na naczelnika miasta.

Petersburg. Na naczelnika miasta Launitta, który, zaproszony przez ks. Oldenburskiego, brał udział w poświęceniu nowego gmachu instytutu medycyny eksperymentalnej, wykonano zamach podczas ceremonii w nowym budynku. Nieznany człowiek dał do Launitta kilka strzałów z rewolweru i zabił go na miejscu.

Sprawa zamachu sędzią za naczelnika miasta kreć w krok i z najbliższej odległości dał do niego z tyłu kilka strzałów rewolwerowych, poczem sam wystrzelił z rewolweru życie sobie odebrał.

Wiedeń. W sprawie zamachu na gubernatora Launitta donoszą do „N. Fr. Presse”, że gdy adiutant generała rzucił się, ażeby ująć sprawcę, ten widząc, że nie zdoła uciec, wyrzucił do siebie i zginał na miejscu.

Generalny adiutant Launitt był jedną z najcenniejszych osób w dworze. Urząd gubernatora Petersburga objął po gen. Dieudlinie, powołany z Tambowa, gdzie był poprzednio gubernatorem. Łaski cara zdobył on podczas pobytu pary carskiej w Tambowie przed kilku laty.

Uważany był powszechnie za męża przyszłości. Tragiczna śmierć jego, spowodowana ręką rewolucjonistów, którzy go uważali za wielkiego wroga swego, wywołała wielkie na dworze wrażenie.

Dygnitarze grożą.

Petersburg. Minister wojny Rediger i szef sztabu generalnego Paliczyn chcą ustąpić z powodu, że minister skarbu odmawia im wielkich nadzwyczajnych kredytów na reorganizację armii.

Także minister marynarki Biryew grozi ustąpieniem.

Kuropatki w łasce.

Petersburg. Gen. Kuropatkin został przyjęty przez cara na audiencję.

Sprawa Hurko—Lidwall.

Petersburg. Jak słychać, specjalna komisja w sprawie Hurko—Lidwall ukończyła pracę. Na żądanie cara zgodzić z wnioskiem komisji zostają podniesione oskarżenia przeciw Lidwallowi, poczem gdy Hurko ma otrzymać tylko nagane.

Z delegacji.

Budapeszt. Posiedzenie delegacji austriackiej rozpoczęło się wczoraj o godzinie 4 po południu.

Hr. Serenyi nadesłał pismo, że z powodu nominacji na namiestnika Moraw składa mandat delegacji.

Po krótkiej interpelacji Dobernigga, dotyczącej stylizacji językowej zaproszeń na obiad delegacji, zabiera głos minister wojny Schönaich i udziela delegacji wiadomości, że rządy obu państw zgodziły się na projekt ustawy o zaopatrzeniu wód i sierot po wojskowych i o ustawie ta w najbliższym czasie z mocą obowiązującą wstąpić od 1 stycznia przedłożoną będzie całemu ustawodawczym.

Z porządku dziennego sprawozdawca Clam-Martinitz przedłożył sprawozdanie komisji budżetowej o ordynarium wojskowym, stwierdzając, że oszczędność jest cechą tego przedłożenia. Jeżeli z jednej strony ciężary podatkowe

na cele wojskowe są dla ludności bardzo ciężkie, to przynajmniej należy, że w porównaniu z innymi krajami stosunkowo nie są nadmiernie wysokie.

Sprawozdawca poleca imieniem komisji budżetowej przyjęcie przedłożenia, gdyż zarząd wojskowy w wielu kwestiach, poruszonych przez delegatów w komisji budżetowej, obiecał poczynić ustępstwa i ponieważ ministerstwo wojny na postawione przez referenta zapytanie, czy poza uchwałami komitetu dziewięciu poczyniono Węgrom koncesje, dało wiążącą odpowiedź, że tak nie jest.

W dyskusji generalnej delegat Delugan domaga się, zwłaszcza ze względu na stosunki w Trentino, aby rząd przedłożył monarsze projekty amnestii, którychby umożliwił bawiącym w Ameryce popisywom powrót do ojczyzny. Mowa oczekuje po wspaniałomyślności cesarza wypiechania tego życzenia.

Delegat Exner postawił rezolucję, wzywającą rząd wojskowy, aby rozważył bliżej wznowienie udziału rekrutów, względnie stowarzyszeń przynależnych, w dostawach wojskowych.

Mowa del. Madejskiego.

Del. Madejski, mówiąc o najprężniejszych zadaniach zarządu wojskowego, mających na celu pielegnowanie ducha armii, wyraża temuz nadzieję na popieranie uczuć religijnych w wojsku i uwzględnianie nauki religii w ojczyznie. Mowa w języku, pomimo nastrojów, że w tym względzie znacznych trudności terytorialnych i etnograficznych.

„My przecież w Austrii mieliśmy czasy, kiedy nauka religii we wszystkich szkołach, a także i wojskowych zakładach wychowawczych udzielana była po niemiecku. W każdym razie są to czasy minione już dawno epoki państwa politycznego, które przeczuwało swój bliski koniec. Nie trwało to długo. Do tego przyczyniło się kilka łączących okoliczności — jakoto, że ścisła zależność konsekwencji, surowość bez serca i bezwzględność w wykonywaniu zarządzeń rządowych nie leżała w charakterze Niemców w Austrii; lecz i ta łagodniejsza forma wystarcza, aby wspomniane zarządzenia ocenili pod względem ich wartości i rezultatów.”

Inne państwa przesługuja się w samopochwalach, my natomiast w ganieniu samych siebie (Potakiwania). Ze specjalnem zamiłowaniem wyśzukujemy w naszych instytucjach publicznych najmniejsze błędy, aby tylko głębiej nad sobą

biadać (Okrzyki: Bardzo słusznie!), a gdy inni przez samochwałę odwracają uwagę swiata od błędów, niekiedy bardzo wielkich, to my dajemy właśnie do przeciwnych rzeczy, starając się sami o to, aby uwagi swiata uszło, że w kwestiach kultury pierwszorzędnej wagi, co do których szczęśliwie, a przedwzrostkiem sprawidliwego i ludzkiego rozwiązania Austria nie tylko nie kuleje za innymi państwami, lecz nie chce się w tej mierze narzucać na przewodnika, dawno już pierwszeństwo niejednemu innemu państwu oddała, a dla niektórych państw kulturalnych może służyć jako pierwowzór. Do takich kwestyj należy właśnie kwestya onawiana. Spokojny zmył oka wstecz we własną przeszłość nie może nikogo zranić ani „intra”, ani „extra muros”.

Mowa przytacza osobiste wspomnienie z owych czasów. Ową zarządzenia zastały go w t. zw. szkole frywialnej. Uczył się bardzo pilnie zdań katechizmu na pamięć, dobrze je pamiętał, jednakże treść ich nie wnikała do jego umysłu. Nie zapomniał, jaką nekę sprawiła mu siła się na rozwiązanie zagadki: „Engelsind pure Geister”.

Del. Stein: Katechizmu wielu nie rozumie! Nie rozumie go większość rozumnych ludzi.

Prezydent wzywa pos. Steina, aby nie przerywał mowy.

Del. Madejski: A coż było celem tego zarządzenia? Jak wiadomo, szło o to, aby niemieckie ludy wcielić do niemieckiej kultury w nadziei, że przez to rozwój narodowy ludów zostanie wstrzymany i że administracyjne tradycje, wynikające z narodowych różnic obywateli państwa, jeżeli nie usuniete, to przynajmniej złagodzone zostaną. Polityczne usposobienie mego narodu w owym czasie nie wyrażało się w niczem innym, jak w obawie przed wynarodowieniem, gdyż nie jest przesadą, ale tylko stwierdzeniem faktu, że żadne przesładowanie nie jest w możności pozbawiać narodu poczucia jego narodowości, a zwłaszcza narodu, który przez setki lat zajmował wśród mocarstw europejskich stanowisko państwa samodzielnego, narodu, który na podstawie swojej duchowej indywidualności osiągnął wysoki stopień kultury, i który mimo, że stracił państwową samodzielną, to jednak przez dalszy ciąg swej kulturalnej działalności złożył dowody, że pragnie jako naród dalej żyć i że żyje dalej jako zdołny do czynu. Brak rezultatu tej polityki zrozumiałe i zerwało z nią państwo.

Kiedy przystąpiono do rozwiązania prawnopństwowego kwestyi narodowościowej w Austrii — Austria uniknęła wstąpienia w ślady niewielu państw, które z pomiędzy niewielu narodowości zamieszkujących państwo uważają jedną, jako wyłączenie uprzywilejowaną i ja identyfikują państwem i jednostronnie rozeznają narodowy charakter tej narodowości na państwo, aby potem, pod pozorem fikcyjnej racji państwowej używać, przysługujących władzy państwowej środków przeciw innym. Tylko to państwo może się rozwijać, które potrafi swoje społeczne i publiczne życie oprzeć na etycznych

zasadach swoich obywateli państw. Dlatego każda administracja jest obowiązana dbać o moralny rozwój obywateli państwa. Należy przyjąć, jako rzecz pewną, że jeżeli chodzi o etyczne publiczne wychowanie, musi się szukać punktu wyjścia i silnej podstawy w nauce religii. (Zywe potakiwania u Polaków). Doświadczenie poucza, że na tem polu istnieje tylko jeden środek, do zaszczepienia w duszy człowieka zarodka tych uczuć, bez których religia nie zdoła do niej przeniknąć. Tym środkiem jest język ojczysty. (Zywe potakiwania u Polaków). Nauki szkolne pobierał mowa wyjątkowo w języku niemieckim, w naukowej swej czynności posługiwał się zawsze językiem niemieckim tak, jak gdyby to był jego język ojczysty, lecz mógł się mógł tylko po polsku. Jeżeli więc szkoła nie buduje na tym zarodku uczuć w duszy człowieka, to wtenczas wiedzą nie uczucia, które do serca dziecka drogi sobie nie utorowały i na tym gruncie, ziarna zdatne do życia, przyjąć się nie mogą. Następstwem tego jest spalenie obyczajów obywateli w państwie, spowodowane przez państwo. (Zywe potakiwania).

A do czegoż to doprowadzi, jeżeli to zdziwienie obyczajów ogarnie masy i przedostanie się do armii. — na to historia liczylić dostarcza przykładów. (Potakiwania). Ostatnie wydarzenia w jednym z państw sąsiednich przedstawiały okropny obraz spustoszenia w życiu i dobru ludzkim. Okazywały rozprężenie wszystkich węzłów społecznych, wśród których to okoliczności państwo długo cierpieć będzie. Del. Stein: Powszechne prawo głosowania i katechizm — są to 2 niemożliwe do pogodzenia przeciwności.

Del. Madejski. Idea państwa prawnego tkwi w uznaniu narodowości, względnie stanowiska jednostki jako obywatela państwa i zaspokajaniu jego potrzeb i żądań. Jest zadaniem i obowiązkiem administracji państw dbać o to, aby u obywateli państwa wytworzyło się pewne poczucie przynależności państw, które bądź co bądź z powodu politycznych, historycznych i innych momentów mogło być bardzo się oziębło, której jednakże minimalny wymiar musi istnieć w pewnej sumie przyjaznych uczuć wobec państwa. Gdy chodzi o państwo, zamieszkaną przez kilka narodowości, to może się zdarzyć, że z powodu nierównych szans w narodowych walkach „los” tego poczucia przynależności do państwa może się walczyć.

Intencją wszystkich przez tej sposobności wypływać mogących niebezpieczeństw, przez administrację wojskową, w ramach których ona ma wpływ na obyczajowe wychowanie, jest zasygnalizować, co prawda, administracja wojskowa wypełnia tylko swój obowiązek i nie należy sądzić, że jest anachronizmem wyrażać dzisiaj rządowi uznanie, że zadanie swe na polu etycznym dobrze pojmując, że szanując prawa naturalne człowieka, które doznają poszanowania w każdym państwie kulturalnym i że, co jest pierwszym przykazaniem ludzkości, szanując najwyższe uczucia swoich obywateli. Jednak mowa spodziwiała się, że będzie mu wybaczone ten anachronizm, gdyż on jako Polak odczuwa potrzebę w tej chwili na tem miejscu wypowiedzenia uznania wdzięczności sercem i dobitnym głosem dla administracji państwowej i całego zarządu państwowego. (Zywe oklaski wśród Polaków).

W dyskusji dalszej del. Stein polemizuje z mową del. Madejskiego, poczem przemawiają del. Schoenborn i Duleba, który wystąpił przeciw atakom del. Steina.

Posiedzenie trwa dalej.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „Nowej Reformy”

z dnia 4 stycznia.

Wiedeń. Na porządku dziennym najbliższego posiedzenia Izby posłów zapowiedziane są ze strony czeskiej i niemieckiej interpelacje w sprawie nieporozumień na koleji Państwowej, oraz wniosek nagły w sprawie obniżenia taryf.

W łokach parlamentarych mają nadzieję, że uda się usunąć wnioski nagłe radykałów czeskich.

Posł. Stojan postawi wniosek nagły w sprawie kongresu.

Postawie niemieccy zażądają, aby wniosek ten był traktowany równocześnie z wnioskiem o reformę prawa małżeńskiego i o zniesienie §. 111 kod. cyw.

Wiedeń. Wniosek nagły posła Gessmanna o „numerus clausus” jest 53 z rzędu nagłym wnioskiem.

Gdyby inni wnioskodawcy nie chcieli się zgodzić na cofnięcie swych wniosków, wielkie stronięcie zdecydowane są urządzić wielkie posiedzenie nocne celem załatwienia tych nagłych wniosków.

Z Sejmu dolno-austriackiego.

Wiedeń. Sejm dolno-austriacki przyjął po dłuższej dyskusji 6-miesięczne provizoryum budżetowe i zamknięcie rachunkowe za rok 1905. Następnie uchwalono jednomyślnie wniosek nagły posła Silberera, wyrażający ministerstwu handlu z powodu podwyższenia należności pocztowych i telegraficznych w otu m. nieufności

Narady ministeryjne.

Wiedeń. Minister prezydent hr. Beck wyjeżdża jutro na 1 dzień do Budapesztu.

W sobotę wyjedzie on ponownie do Budapesztu a z nim ministrowie Korytowski, Auer-sperg i Forst na wspólne narady ministeryjne.

Rząd a wybory.

Berlin. Dzienniki donoszą: Rząd powołał około 30.000 rezerwistów obrony krajowej na dzień 12 b. m. na 14-dniowe ćwiczenia wojskowe. Przez to zarządzenie rząd chce ich pozbawić prawa wyborczego. Powołanymi są przeważnie robotnicy z Berlina i Górnej Śląska.

Z Niemiec.

Berlin. „Germania”, omawiając enuncyację ks. Bülowa, pisze, że jest to manifest na korzyść centrum. Tylko centrum, a w danym razie i socjaliści skorzystają z tych wywodów kancлера. Liberalne dzienniki zaznaczają znów, że Bülow rozwodzi się nad tem, czego sobie nie życzy, natomiast nie wyjawia ani słowem, do czego właściwie dąży.

„Vorwärts”, omawiając wczorajszy list Bülowa, nazywa go żartem Sylwestrowym, który świadczy tylko o nieporadności rządu. Konserwatywna „Post” nie jest zadowolona z tego listu, bo przewiduje, że Bülow poczyni ustępstwa partii liberalnej.

Papież dla kleru francuskiego.

Magdeburg. „Magdeburger Zeitung” donosi z Rzymu: Coraz więcej muży się oznak, że papież Pius X dąży do ugody z Kwiety-natem.

Suma 6.225.000 fr., która na podstawie ustawy z r. 1871 została papieżowi przyznana jako renta przez rząd włoski, ma być obecnie zrealizowaną i przeznaczoną dla kleru francuskiego, któremu rząd francuski odmawia pensji.

Biskup w opałach.

Lubiana. „Slov. Narod.” atakuje w ostry sposób biskupa Jogleca za to, że w noc sylwestrową wygłosił kazanie w języku niemieckim.

Wędrówki przemysłowe po Krakowie.

Nieustająca wystawa budowlana.

Krakowska wystawa jest od tamtej różna o tyle, że ograniczyła się do głównej gałęzi produkcji technicznej, do przemysłu budowlanego, obok tego przyjmując wszystko to, co z techniki się wiąże, równocześnie chętnie obejmuje wszelkie nowe wynalazki, pomysły w dziedzinie techniki i wszystko to, co dla technika, gospodarza tego domu, w którym wystawa miejsce znalazła, przedstawia specjalny interes.

Zaczynają zwiedzanie wystawy. „Ułatwiają nam to wszędzie pomieszczone gustowne, do całłości zastosowane napisy. Podstawę przemysłu budowlanego, surowiec reprezentuje kilka firm, których wyroby pomieszczone są w długiej sali w pogłębionym parterze. Notaryusz p. Dolars z Jordanowa, właściciel kamieniołomu „Bystra”, przedstawił kilka okazów piaskowca karpackiego, twardego, jednolitego, o bardzo równym ziarnie. Karpacka ziemia, ożywiająca się coraz więcej pod względem przemysłowym, dostarcza i innego produktu. Wapiennik w Szafarach Zapalskiego i Ski daje znakomite tuste wapno murarskie; mniej dobrym wydaje się rzekomy marmur, a właściwie gruboziarnisty wapien w kolorze szary, nieładny, niewiele wraży, aby z niego stał się kiedyś materiał artystyczny.

Bardzo dodatnio prezentuje się wystawa pracowni kamieniarskiej Ciekery i Kozłowskiego. Na pierwszym miejscu, górnym nad pierwszą salą, znajduje się wspaniałe „epitaphium”, wykonane w marmurze kararyjskim według projektu prof. Barabasy. Na kamieniu p. Suskiego przeznaczono dwa naskarony, według projektu prof. Pkolskiego, wykonane w piaskowcu pińczowskim, bardzo śmiało ciete, będą na wysokości trzeciego piętra, dla jakiejś są przeznaczone, wywierają wspaniały efekt. Pracownia ta, znana ze swych prac, szczególnie przy odbiorze wieży Jasnogórskiej, zostająca pod wytrawnym kierownictwem zdolnego młodego fachowca, p. Ciekery, przedstawiła namto szereg fotografii i rysunków wykonanych znaczniejszych robót, z tych kilka o wybitnej wartości artystycznej dla kościołów Królestwa Polskiego, nadto bardzo pouczający zbiór surowych materiałów: piaskowców i wapien z Mikołajowa, Pińczowa, Szydłowa, Libiąża, Bieńska, Dębniaka i t. d.

Dachówki i inne materiały ceglane przedstawiły cztery firmy, zaszczytnie znane na tem polu produkcyjnym, a to: Homolacs, Żeleński, Wimmer i Sp. w Niepolocicach i Kolony, Spółka piaskowska, ks. Sanguszko w Tarnowie i hr. Potocki w Krzeszowicach. Zwracają tu uwagę doskonale wyroby niepolonickie, między innymi cegły z piasku i wapien, które wkrótce zwyciężnią bajkę o palących z piasku. Bardzo ładne są na gotyckie dachy powyższone dachówki piaskowskie. — Krzeszowice obok cegieł ogniotrwałych przedstawiły cegły puste, wynalazku inż. Piotrowskiego, bardzo praktyczne do domów wiejskich, a podobno mające robić konkurencję budelcowi drzewnemu.

Surowce dopełnia cement z fabryki Libana i Sp. w Bonarce i poglądowo urządzone wystawy fabryki papy E. Kuźnickiego w Oświęcimie. Obok surowca, smoły z Trynidadu asfaltu w proszku, zwojów rozmaitych rodzajów papy i różnorodnej smoły w słojach, jest tu w modelu przedstawione izolowanie murów przed wilgocią, tym nieprzyjacielem naszych mieszkań parterowych, a nadto trzy domki, przedstawiające trzy różne typy krycia smołowcem.

Do tej kategorii zaliczyć można wyroby impregnowanego drzewa fabryki E. hr. Mycielskiego w Trzebinie. Bardzo ładne są posadzki w kilku kolorach z drzewa impregnowanego. W ten sposób spreparowane drzewo nie ulega zupełnej gniciu. Fabryka ma znaczne dostawy kolejowe.

Przemysł drzewny, tak u nas rozwinięty, na razie reprezentują tylko parkiety i listwy wyrobu tartaków ks. Sanguszki w Tarnowie. Stolarstwo budowlane przedstawia okno z wygodnie otwieraną górą częścią, wyrobu tegoż zakładu i również okno z bardzo pomyslowym, uszczelniającym okuciem i z dwoma szybami w jednej ramie, wyrobu i pomysłu Muranego z Krakowa. Stolarstwo meblowe na razie bardzo szczupłe, aż za szczupłe jak na stosunki Krakowa. Tu, gdzie się ciągle i dużo mówi o tej krakowskiej stolarszczyźnie, na wystawie wystąpiło dwóch: Bober i Sternberg. Nieobecni zapominają widocznie o znanej maksymie, że „nieobecni nigdy racji nie mają”. Sternberg dał fragment umeblowania sali posiedzeń Izby handlowej.

Katedra referenta wykonana wedle pomysłu prof. Melhoffera w drzewie brzoźstwowem nadzwyczaj starannie, tak też wykonany, może trochę w formie za ciężki, stół z drzewa orzechowego, zwraca uwagę także z powodu taniści. Wojciech Bober dał bardzo starannie wykonane urządzenie biurowe: biurko, szafę na książki i fotel, niedrogi a ładny, szafę biblioteczną bardzo gustowną, biureczko damskie i małą szafkę na książki.

Z zakresu stolarstwa artystycznego bardzo ładnie przedstawiają się wyroby Hanuszkiewicz: ekran, teczka, skrzynki, lustra i inne drobiazgi.

Słusztwo krakowskie ma ustaloną sławę pierwszeństwa na ziemiach polskich. Także okucia w stylu zakopanskim, krata schodowa i inne wyroby, kute w żelazie, pochodzące z pracowni Uznańskiego, okucia ozdobne Habrzyka, artystyczne wyroby Góreckiego i wreszcie bardzo praktyczne okucia i hamulce do drzwi, wyrabiane przez Górkę, do dziś dnia wyłącznie z za granicy kraju sprowadzane: wszystko to świadczy o wybitnym rozwoju tej gałęzi produkcji. (Dok. nast.)

Inżynier.

Kronika.

Kraków, 4 stycznia.

Repertuar teatru krakowskiego.

W piątek: „Sherlock Holmes”.

Repertuar teatru lwowskiego.

W piątek: „Mł. A. Kreczowieckiego”.

D z i ś:

Koncert Felagii Skarbkowej. Śpiewaczki, ze współdziałem pianisty p. Stan. Glowackiego w sali starego teatru, o g. pół do 8 wieczór.

Walne Zebranie „Ogniska”. Kr. Związku nauczycieli ludowych w lokalu własnym (Rynek główny, l. 17, II p.) o godz. 6 wieczór.

Teatr „Figliki” (sala saska). Powtórzenie programu środowego. Początek o godzinie 8 i pół wieczorem.

Komisyja budżetowa Rady miasta Krakowa pod przewodnictwem prezydenta dra Leo drugie z rzędu posiedzenie, poświęcone preliminarzowi budżetu miejskiego na r. 1907. Referentem z ramienia magistratu jest p. Krzyżanowski, zaś referentem generalnym na plenum Rady radca miasta Fedorowicz. Poszczególne działy referować mają po kolei: dział pierwszy (zarząd główny) r. m. Staniszczyński, dział drugi (zarząd majątku miejskiego) r. m. Bergring, dział trzeci (podatki i opłaty gminne) r. m. Gross, dział czwarty (zarząd długu miejskiego) r. m. Szatkowski, dział piąty (bezpieczeństwo publiczne) i dział szósty (budowy i roboty) r. m. Markus, dział siódmy (upiększenie miasta) r. m. Judkiewicz, dział ósmy (zarząd targowy) i dział dziewiąty (zdrowotność miasta) r. m. Paroniski, dział dziesiąty (dobroczynność) r. m. Birnbaum, dział jedenasty (sztuka i zabytki historyczne) r. m. Pakowski, dział dwunasty (osiwiata) r. m. Muechowski, dział trzynasty (wojskowe sprawy) i dział czternasty (różne) r. m. Sulikowski. Budżet inwestycyjny referować będzie dyrektor magistratu p. Grodzki. Budżet gazowni dyrektor p. Dąbrowski, elektrowni inżynier p. Gajczak, wodociągu miejskiego dyr. p. Jaszczurowski.

W dyskusji szczegółowej przyjął komisya dział pierwszy o zarządzie głównym, mianowicie w wydatkach zycznych 744.926 koron, wydatkach nadzwyczajnych 5.600 kor., razem 750.526 koron, zaś w dochodach zycznych 79.921 koron, czyli że niedobór tego działu obejmuje kwotę 670.605 koron.

Dział piąty o bezpieczeństwie publicznym przyjął komisya w wydatkach zycznych 307.972 koron, w wydatkach nadzwyczajnych —, w dochodach zycznych 5.550 koron, a nadzwyczajnych 200 kor., więc razem 5.550 kor., czyli niedobór działu piątego wynosi 302.322 koron.

Dział szósty o budowach i robotach publicznych

Odpowiedzialny redaktor i wydawca
Michał Konopiński

Rządca drukarni L. K. Górski,

